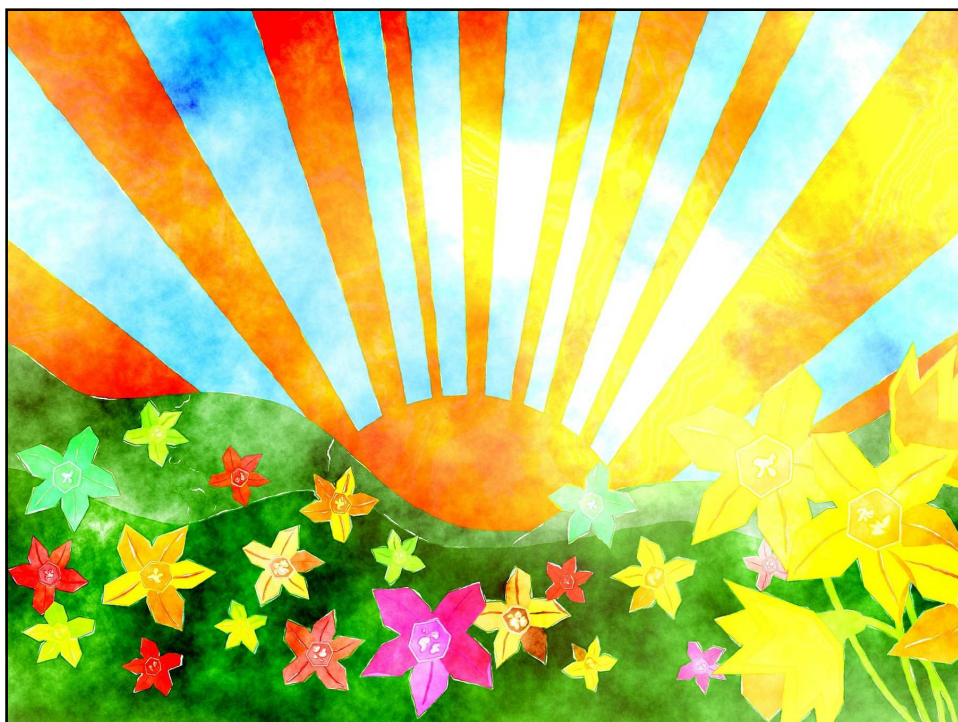

1

2

3

Treatnet Family

Elementi porodične terapije za adolescente sa poremećajima usled korišćenja supstanci

-

1

Uvod u porodičnu terapiju i Treatnet Family
-

2

Osnovne strategije porodične terapije
-

3

Faze i intervencije porodične terapije
-

4

Moguća pitanja i teme
-

5

Mikro-nastava i evaluacija

4

Dokle smo stigli?

- ▶ Ciljevi obuke
- ▶ Vaše okruženje: kultura, zajednica, itd.
- ▶ Vaše iskustvo, znanje i veštine
- ▶ Osnovne pretpostavke i temelji porodične terapije UN
- ▶ Prelazak na sistemsko razmišljanje

5

5

Korpa za pitanja

6

7

8

Ciljevi obuke

Na kraju ove radionice moći ćete da:

- ▶ Prepoznate, objasnite, modelujete i praktikujete osnovne strategije porodične terapije
- ▶ Steknete i/ili vežbate četiri veštine:
 - Pozitivnu promenu okvira
 - Pozitivnu relaiconu promenu okvira
 - Razgovor o stanovištima i pitanjima odnosa
 - Rad uprkos otporu

9

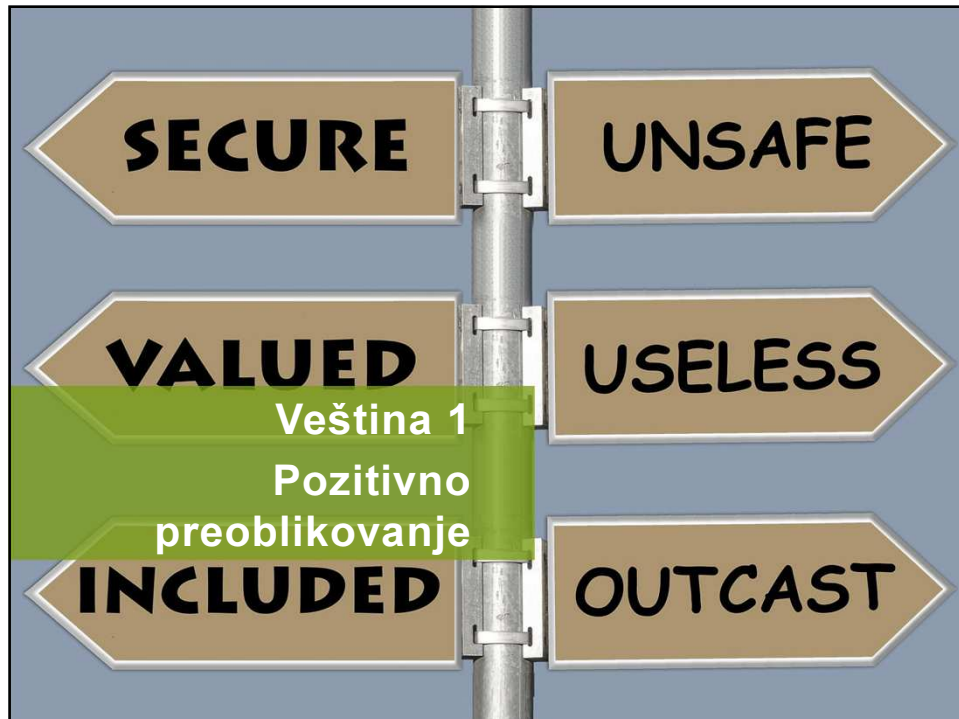
U čemu mogu da pomognu nove veštine

Većina veština koje ćete danas naučiti namenjena je:

- ▶ Smanjenju defanzivnosti
- ▶ Pomoći da članovi porodice drugačije vide ponašanje drugih članova
- ▶ Pomoći da članovi porodice drugačije i relaciono gledaju na probleme mlade osobe
- ▶ Pomoći da se povežete sa članovima porodice

10

10

11

Veština 1: Pozitivna promena okvira

- ▶ Ovo je pozitivno označavanje negativnog ponašanja bez nužnog prihvatanja da je ono u redu.
- ▶ Na primer, terapeut može da tihu mladu osobu označi kao nekoga ko "razmisli pre nego što progovori."
- ▶ Jedan od načina da pozitivno promenite okvir je da prepoznate moguću pozitivnu nameru iza negativnog ponašanja.

12

12

13

Da probamo neku pozitivnu promenu okvira

- ▶ Loše ocene u školi
 - ✓ “Niste još odlučili gde želite da uložite napore.”
- ▶ Remetilačko ponašanje
 - ✓ “Znate kako da privučete pažnju. Možda to možemo da istražimo u terapiji.”
- ▶ Ne ide u školu
 - “Hoćeš sam da donosiš odluke, ali bojim se da ponekad zbog njih imaš problema, a ponekad ne.”

14

14

Hajde da vežbamo!

Promena okvira

- ▶ Povučenost
- ▶ Tuče u školi
- ▶ Druženje sa osobama koje ga uvlače u nevolje
- ▶ Eksperimentisanje sa drogama
- ▶ Bežanje od kuće
- ▶ Napuštanje škole
- ▶ Gundanje
- ▶ Krađe

15

15

Da razmislimo!

- ▶ Kada koristimo pozitivnu promenu okvira?
- ▶ Da li sve stavljam u pozitivan okvir?
- ▶ Koliko treba da verujem u to što govorim?
- ▶ Zar nije pozitivan okvir u suštini laganje porodici?
- ▶ Šta je sa neposrednim/umerenim rizikom od samoubistva?

16

16

17

Veština 2: Pozitivna promena relacionog okvira

- ▶ Ovo je pozitivno označavanje negativnog ponašanja u odnosu prema porodici, bez nužnog prihvatanja da je u redu.
- ▶ Na primer, bes roditelja prema tinejdžeru terapeut može pozitivno označiti kao "brigu" ili "da želi sve najbolje za svioju ćerku."
- ▶ Iako je ponašanje autodestruktivno ili naročito odbojno, namera je da se može razumeti i uvažiti, ali ne nužno i dopuštati.

18

18

Čemu primena pozitivne promene okvira?

- ▶ Smanjuje otpor
- ▶ Povezuje ponašanje sa porodicom
- ▶ Preorijentiše porodicu na pozitivnije načine gledanja na ponašanje tinejdžera i njihove interakcije
- ▶ Porodicu više otvara prema terapeutu i terapiji

19

19

Izazovite predavača!

Da probamo pozitivnu promenu okvira!

- ▶ Koje to stvari tinejdžer ili članovi porodice govore ili rade da nekoga naljute?

20

20

21

Da probamo pozitivne promene okvira!

- ▶ Jedan roditelj ne govore drugome da im se ćerka drogira
 - ✓ “Ništa niste rekli jer ne želite da se Vaš partner uzruja. Razumem.”
- ▶ Roditelj više na sina
 - ✓ “Vičete jer stvarno želite da zna koliko je sve ovo Vama važno.”
- ▶ Sin uzima drogu
 - ✓ “Ne želiš da osećaš bol. Možda možemo da smislimo kako to postići bez droge.”

22

Da probamo pozitivnu promenu okvira!

- ▶ Sin kaže nešto što razljuti majku
 - ✓ “Pametani si ti. Znaš šta da uradiš da bi razljutio majku.”
- ▶ Otac je distanciran
 - ✓ “Dovoljno ste brižni da sedate na zadnje sedišta i reflektore prepuštate drugima.”
- ▶ Tinejdžer beži od kuće
 - ✓ Izgleda da je ovo za tebe kreativan način da sam donosiš odluke. Ali, možda nije i najbezbedniji način. Da istražimo malo druge načine.”

23

23

Vežba dijada

Pozitivna promena relacionog okvira:

- ▶ Roditelj koji prigovara
 - ✓ “Hoćete da budete bitni svojoj porodici – da budete bliži – pa je ovo način da tražite tu bliskost.”
- ▶ Tinejdžer bez poštovanja
 - ✓ “Govoriš svojim da želiš da odrasteš i budeš odgovorniji za samog sebe.”
- ▶ Muž sa poremećajem alkoholizma
 - ✓ “Ne znate šta da radite kako biste pomogli, pa ste se navikli da se prepustite alkoholu.”

24

24

Video primer

Mišel i porodica definišu problem

25

25

Fakultativna aktivnost

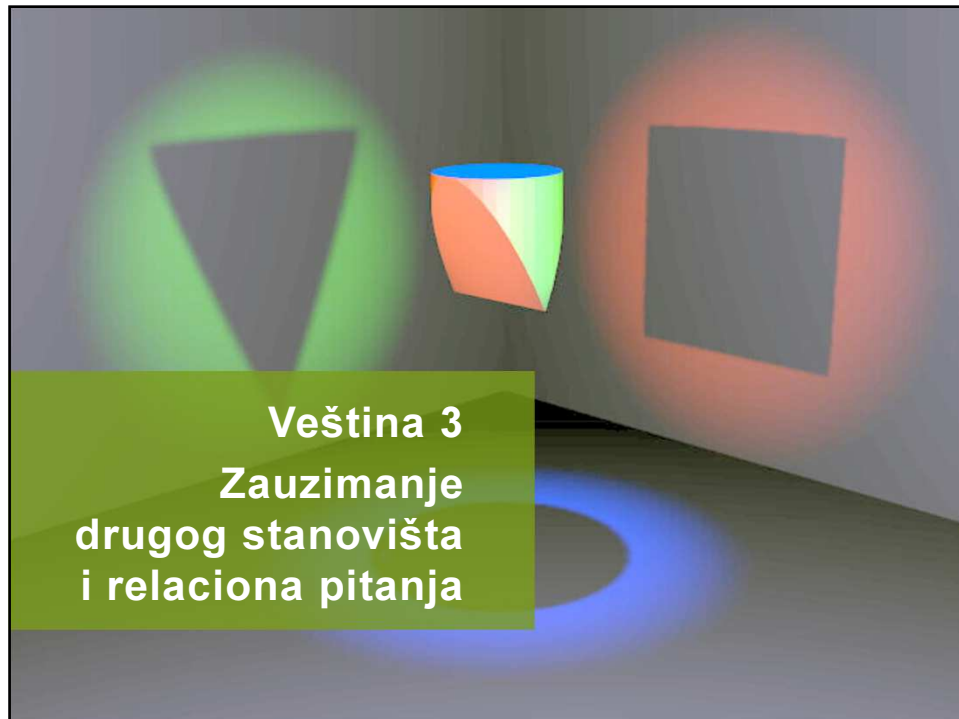
Pozitivna promena okvira odnosa

- ▶ Vežbajte pozitivnu promenu relacionih okvira koristeći individualne materijale koje ste podelili

26

26

27

Veština 3:
Zauzimanje drugog stanovišta i relaciona pitanja

Ovo je proces razvoja empatije i stavljanja sebe u kožu drugih. To je sposobnost da se tuđa stanovišta uzmu u obzir.

28

28

Zauzimanje drugog stanovišta i relaciono razmišljanje

- ▶ Obuhvata pitanja poput
 - “Kako mislite da se Džoni sada oseća?”
 - “Kad Narendra upadne u nevolju, ko ga najviše žali?”
- ▶ U suštini, pitajte članove porodice pitanja o drugim članovima da biste podstakli zauzimanje drugog stanovišta

29

29

Video primer

Mama iznosi tugu i skrhanost

30

30

Hajde da vežbamo!

Zauzimanje drugog stanovišta i relaciona pitanja: Igra uloga

- ▶ Tri dobrovoljca da glume majku, oca i tinejdžera koji koristi supstance
- ▶ Prvo, pokazaću nekoliko relacionih pitanja koja pomažu zauzimanje stanovišta
- ▶ Koja biste pitanja postavili?

31

31

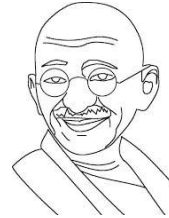

Veština 4 Rad uz otpor

32

Veštinal 4: Rad uz otpor

Rad uz otpor obuhvata više načina da se iznegnu sukobi ili otpor članova porodice. Umesto toga, terapeut pomaže da se osećaju saslušano i shvaćeno, što smanjuje defanzivnost i omogućava produktivnije razgovore.

33

33

Šta podrazumeva rad uz otpor?

- ▶ Izbegavajte direktno iznošenje argumenata (ne zagrizite mamac!)
- ▶ Zadržite mirnoću i poštovanje
- ▶ Pokažite da razumete
- ▶ Uvidite pozitivnu nameru
- ▶ Pozovite na moguća rešenja

This Photo by Unknown Author is licensed under CC BY-NC-ND

34

34

35

Primeri rada uz otpor

Slušajte uz razmišljanje

► Komentar opiranja:

“Treba da me puste da se napijem/uradim ako hoću. Tako i moji drugovi. Ne znam šta je problem.”

► Odgovor uz razmišljanje:

“Znači, deluje ti nepravедno da drugi pokušavaju da ti govore šta da radiš.”

36

36

Primeri rada uz otpor

Pitanja bez definitivnog odgovora

► **Komentar opiranja:**

“Ne znam zašto pričaju da je to za mene problem.”

► **Pitanje za više mogućih odgovora:**

“Šta znači kada čuješ da kažu kako je to za tebe problem?”

37

37

Primeri rada uz otpor

Saglasnost uz zaokret

► **Komentar opiranja:**

“Što ste Vi i moji roditelji toliko zapeli oko toga šta ja radim? I Vi biste se naduvali da Vam porodica sve vreme zvoča.”

► **Saglasnost uz zaokret:**

“Nešto si dobro primetio. Tu je širi kontekst. Nije tako jednostavno kao da se neko drogira i upada u nevolje. Ne treba samo na tebe da svaljujemo krivicu. Tvoje drogiranje uključuje celu porodicu na ovaj ili onaj način. Rekao bih da puno toga treba menjati, pa ćemo se snaći s tim.”

38

38

Primeri rada uz odpor

Promena okvira

- ▶ **Komentar opiranja:** “Otac mi uvek prigovara zbog pića – uvek me naziva alkoholičarem. To me stvarno nervira.”
- ▶ **Komentar za promenu okvira:** “Deluje da mu je stvarno stalo do tebe i zabrinut je, iako to kaže na način da te ljuti. Možda može da nauči kako da na bolji način pokaže da mu je stalo.”

39

39

Primeri rada uz odpor

Saglasite se sa mogućnošću da je nešto možda tačno, ali možda ne trajno

- ▶ **Komentar opiranja:**

“Pa, znam da neki misle da imam probme s drogom, ali ja ne mislim da mi treba lečenje.”
- ▶ **Saglasnost sa mogućnošću istine u sadašnjosti:**

“Možda. Možda ti nije potrebno lečenje, ili možda nisi spreman na taj korak. Pitam se kada bi znao da jesi spreman za lečenje...”

40

40

Primer rada uz pružanje otpora

Da, uhvatili su me sa nekom drogom. Sada mi govore da moram na lečenje ili u zatvor. Kakav je to izbor?"

Izgleda da ti je izbor baš bezveze. (Porazmisli). Šta misliš da ćeš da uradiš?"

41

Posmatrajmo!

Kontrastiranje rada uz otpor i rada bez otpora

- ▶ Šta je terapeut uradio?
- ▶ Šta je terapeut mogao da uradi drugačije?
- ▶ Kako se klijent oseća?

42

42

Hajde da vežbamo!

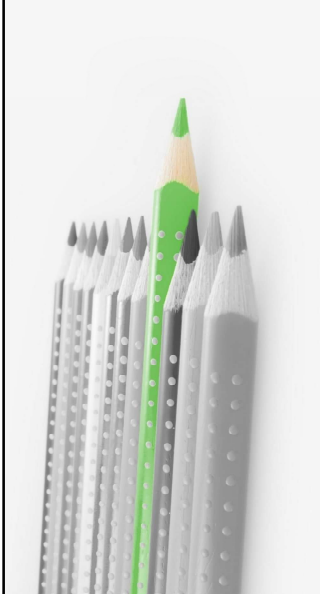
Rad uz otpor

- ▶ Sada imaš šansu da praktikuješ ovu veštinu!

43

43

Poente koje treba upamtiti

- ▶ Osnovne strategije porodične terapije: prepoznaj, objasni, modeluj i praktikuj
- ▶ Veštine koje su korisne u porodičnoj terapiji:
 - Pozitivno stavljanje u nove okvire
 - Pozitivno stavljanje odnosa u nove okvire
 - Razgovori o stanovištima i pitanja o odnosima
 - Rad uz otpor

44

44

Razmišljanja na kraju dana

- ▶ Šta je za Vas danas imalo najviše smisla?
- ▶ Šta ćete poneti sa sobom?
- ▶ U čemu ste najviše uživali?
- ▶ Kako ćete iskoristiti ove informacije?
- ▶ Koju veštinu(-e) mislite da ćete početi da upražnjavate u radu?

45

45

Hvala Vam na vremenu!
Kraj radionice 2

Treatnet

46